

วิจัยในชั้นเรียน

ความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบ

เน้นผู้เรียนของนักศึกษา

วิชา พร 451 พืชน้ำมัน

ชื่อผู้วิจัย

นางศุภิสรา สิงห์บำรุง

อาจารย์ประจำสาขาพืชไร่

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนของนักศึกษา

วิชา พร 451 พืชน้ำมัน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองเพื่อศึกษาความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนของนักศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพืชไร่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา พร 451 พืชน้ำมัน ในภาคการศึกษาที่ 1/2554 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนของนักศึกษาก่อนทำการเรียนการสอน และหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับดีมาก ร้อยละ 0.00 ระดับดีร้อยละ 6.67 ระดับปานกลางร้อยละ 10.51 ระดับน้อยร้อยละ 50.33 ระดับน้อยที่สุดร้อยละ 32.49 ส่วนหลังจากเรียนวิชา พร 451 พืชน้ำมันผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนดังกล่าวในระดับดีมากร้อยละ 19.50 ระดับดีร้อยละ 39.62 ระดับปานกลางร้อยละ 40.88 ส่วนผลสัมฤทธิ์หลังการจัดการเรียนการสอนพบว่า ร้อยละ 71.6 ทำให้เข้าใจในรายวิชาที่เรียนระดับมากที่สุด ส่วนร้อยละ 11.3 ทำให้เข้าใจในรายวิชา ระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 17.1 เข้าใจในระดับปานกลาง การสังเกตพฤติกรรมในการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า นักศึกษามีการเตรียมตัวโดยการอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าห้องเรียนมากขึ้น สามารถค้นคว้าเอกสารที่เป็นวารสารทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาเสนอให้เพื่อนๆ ฟัง ได้ดีขึ้น

บทนำ

การสอนโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัย และทั้งด้าน IQ (Intelligence Quotient) และด้าน EQ (Emotional Quotient) ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ได้กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ”(หวน ,2552)

ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนทุกคนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง จากการเป็นผู้บอกความรู้ ให้จบ ไปในแต่ละครั้งที่เข้าสอนมาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กล่าวคือ เป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างสรรค์ศึกษาและค้นคว้าได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นสาระ ความรู้ ด้วยตนเอง รักการอ่าน รักการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long-life Education) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) อาจารย์ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการแสวงหาความรู้ (Learn how to learn) มากกว่าสอนตัวความรู้ สอนการคิดมากกว่าสอนให้ท่องจำสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (หวน ,2552)

วิชา พร. 451 พิชนํ้ามัน จึงได้นำการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนมาปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีโอกาสที่จะได้พูด ได้นำเสนอ และแสดงความคิดเห็นจากความเข้าใจของตนเองได้ รวมทั้งมีโอกาที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาวิเคราะห์และวิจารณ์ กับอาจารย์ และนักศึกษาคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน เพื่อตั้งศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งเพิ่มพูนความสามารถในการคิดสร้างสรรค์

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความรู้ความเข้าใจ และปรับตัวในการเรียนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียน โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประชากรนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา พร 451 พิชนํ้ามัน ภาคการศึกษาที่ 1/2554 จำนวน 39 คน ซึ่งจัดการเรียนการสอนภาคบรรยายทุกวันจันทร์ และวันอังคาร เวลา 10.00-10.55 น. ภาคปฏิบัติทุกวันพฤหัสบดี เวลา 14.00-17.00 น.

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวางแผน และสำรวจปัญหา

ผู้สอนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ประโยชน์ และความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตลอดทั้งภาคการศึกษา

3.2 การวัดผลสัมฤทธิ์

ผู้สอนได้สำรวจความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนของนักศึกษา สองครั้งด้วยกัน คือ ก่อนนักศึกษาเรียนในการวิชา และครั้งที่ 2 คือ หลังเรียนในรายวิชาเสร็จสิ้น

ผลการวิจัย และอภิปรายผล

1. ก่อนเรียนในรายวิชา พร.451 พี่งนำมัน ผู้สอนได้แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียน และได้ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียน ซึ่งก่อนการเรียนไม่มีนักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนในระดับดีมาก ส่วนในระดับดีมีร้อยละ 6.67 ระดับปานกลาง 10.51 ระดับน้อยร้อยละ 50.33 ระดับน้อยที่สุด 32.49 โดยนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆดังนี้
  - 1.1 ไม่ทราบถึงว่าการเรียนการสอนแบบใดจัดว่าเป็นการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียน
  - 1.2 ผู้สอนไม่ได้อธิบายถึงลักษณะการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนให้ชัดเจน
2. หลังจากนักศึกษาเรียนจบในรายวิชา พร. 451 ผู้สอนได้ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามอีกหนึ่งชุด ซึ่งผลที่ได้รับหลังจากนักศึกษาได้เรียน โดยการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนตลอดทั้งภาคการศึกษาพบว่า มีนักศึกษาที่เข้าใจในการสอนแบบเน้นผู้เรียนในระดับดีมาก ร้อยละ 19.50 ระดับดี 39.62 ระดับปานกลาง 40.88 ส่วนระดับน้อย และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.00 ส่วนผลสัมฤทธิ์หลังการจัดการเรียนการสอนพบว่า ร้อยละ 71.6 ทำให้เข้าใจในรายวิชาที่เรียนระดับ

มากที่สุด ส่วนร้อยละ 11.3 ทำให้เข้าใจในรายวิชาระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 17.1 เข้าใจในระดับปานกลาง ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาเริ่มมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยจะอ่านหนังสือก่อนเข้าเรียน และร่วมพูดคุยซักถามในห้องเรียน รวมทั้งสามารถค้นคว้าเอกสาร หรือวารสารที่เป็นงานวิจัยมาร่วมพูดคุย และนำเสนอให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียนรวมทั้งผู้สอนฟัง โดยก่อนเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงเรื่องของวารสาร เอกสารงานวิจัยต่างๆเลย โดยเฉพาะวารสารต่างประเทศนักศึกษาส่วนใหญ่ค้นคว้า และอ่านไม่เป็น และนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

- 2.1 สนุกและได้ความรู้จากการเรียนการสอน
- 2.2 สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้นเนื่องจากมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน
- 2.3 สามารถพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งกับผู้เรียนด้วยกัน และผู้สอน
- 2.4 เมื่อได้เห็นวิธีปฏิบัติจริงในการเรียนการสอนแบบนี้ผู้เรียนทำให้เข้าใจถึงวิธีการเรียน และผลจากการสอนแบบนี้ได้ดีขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

การสอนแบบการเน้นผู้เรียนในชั้นเรียนวิชา พร. 451 พืชน้ำมัน ภาคการศึกษาที่ 1/2554 วิชาพืชไร่ จำนวน 39 คน เป็นการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษามีการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ซึ่งจะให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเร็วขึ้น สามารถที่จะกล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้เรียนด้วยกัน รวมทั้งกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นกับผู้สอนอีกด้วย อีกทั้งยังทำให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ และเข้าใจในงานวิจัยต่างๆจากการค้นคว้างานวิจัยต่างๆจากวารสารทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์งานต่างๆได้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. 2542 ยุทธศาสตร์การสอน. วารสารวิชาการ 2(2): 17-26.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. 2542 ยุทธศาสตร์การสอน(ต่อ). วารสารวิชาการ 2(3): 10-21.

หรรษา นิลวิเชียร. 2546 ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : บทบาทสำคัญของครู. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 15(2)ตุลาคม, หน้า 105-111

หวน พันธุ์พันธ์. 2552 การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: ปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญยิ่ง
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.moobankru.com/teacharticle3.html>.